

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการวิจัยการเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพ
ผลิตภัณฑ์แปรรูปกาแฟอราบิก้า

แผนงานวิจัย: การผลิตและการตลาด

โดย

สิทธิเดช ร้อยกรอง และคณะ

สนับสนุนทุนวิจัยโดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

รายงานฉบับสมบูรณ์

(Final Report)

โครงการวิจัยการเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ แปรรูปกาแฟอราบิก้า

แผนงานวิจัย: การผลิตและการตลาด

คณะผู้วิจัย

ดร.สิทธิเดช ร้อยกรอง

นางสาวศิริรัตนพร หล้าบัววงศ์

สังกัด

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

สนับสนุนทุนวิจัยโดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 โดยผู้อำนวยการสถาบัน ดร. ศิริพงศ์ หังสพฤกษ์ และขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ที่ได้ดูแลให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณหัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวงป่าเมี่ยง อ. ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่โครงการขยายผลโครงการหลวง ปางมะโอ วาวิ ไหล่ขอด ป่าแป๋ แม่สอง สบโขง และแม่สลอง รวมทั้งเกษตรกรผู้ร่วมทดสอบและวิจัยในพื้นที่ศึกษาที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานวิจัยจนสามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2555

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
บทที่ 2 วัตถุประสงค์และพื้นที่ศึกษา.....	3
2.1 วัตถุประสงค์.....	3
2.2 พื้นที่การศึกษา.....	3
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการ.....	5
3.1 วิธีการศึกษา.....	5
3.1.1 การศึกษาวิธีการปลูกกาแฟอราบิก้าระยะชิดที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและ การให้ผลผลิตกาแฟ อราบิก้า.....	5
3.1.2 การศึกษาวิธีการตัดเพื่อสร้างลำต้นใหม่ (Rejuvenation) ที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตของกาแฟอราบิก้า (ต่อเนื่องเป็นปีที่ 3).....	5
3.1.3 การศึกษาวิธีการที่เหมาะสมในการป้องกันกำจัดศัตรูของกาแฟอราบิก้า (หนอนเจาะลำต้นกาแฟ).....	6
3.1.4 การศึกษากระบวนการจัดการในการผลิตและการตลาดตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ของสินค้ากาแฟอราบิก้าในพื้นที่โครงการขยายผล โครงการหลวง.....	6
3.1.5 การพัฒนาสินค้าต้นแบบและสร้างเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์แปรรูปกาแฟอราบิก้า ในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงตามมาตรฐานข้อกำหนดการผลิตสินค้าสีเขียว (Green Product).....	7
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	8
4.1 การจัดการสวนที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตกาแฟอราบิก้า.....	8
4.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสินค้าต้นแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปกาแฟอราบิก้าตามมาตรฐานข้อ กำหนดการผลิตสินค้าสีเขียว.....	20
4.3 การพัฒนาสินค้าต้นแบบและสร้างเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์แปรรูปกาแฟอราบิก้าในพื้นที่ โครงการขยายผลโครงการหลวงตามมาตรฐานข้อกำหนดการผลิตสินค้าสีเขียว (Green Product).....	24
บทที่ 5 สรุปและวิจารณ์ผลการทดลอง.....	28
บทที่ 6 เอกสารอ้างอิง.....	31

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	พื้นที่ส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้าในพื้นที่โครงการหลวงและโครงการขยายผลโครงการหลวง.....	4
ภาพที่ 2	แสดงแปลงวิจัยระบบการปลูกกาแฟอาราบิก้าระยะชิดในพื้นที่ของเกษตรกร ในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยฮ่องขุด สบโขง แม่สองและศูนย์ฯ ป่าเมี่ยง.....	10
ภาพที่ 3	ลักษณะการเข้าทำลายของหนอนเจาะลำต้นที่มีตัวเต็มวัยเป็นด้วงหนวดยาว	13
ภาพที่ 4	ลักษณะของต้นกาแฟที่หน่อใหม่เจริญเติบโตดีหลังการตัดแต่งกิ่ง 6 เดือน (เม.ย. – ต.ค. พ.ศ.2555) และพร้อมจะให้ผลผลิตในฤดูกาลผลิตต่อไป.....	13
ภาพที่ 5	ภาพแสดงกระบวนการแปรรูปเป็นกาแฟกะลา การเก็บรวบรวมและการขนส่งของสินค้ากาแฟอาราบิก้า.....	16
ภาพที่ 6	แสดงเส้นทางการลำเลียงของสินค้ากาแฟอาราบิก้าในลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกรบ้านปางมะโอ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	17
ภาพที่ 7	แสดงเส้นทางการลำเลียงของสินค้ากาแฟอาราบิก้าในลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกรบ้านแม่สายป่าเมี่ยง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	18
ภาพที่ 8	แสดงเส้นทางการลำเลียงของสินค้ากาแฟอาราบิก้าในลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกรโครงการขยายผลโครงการหลวงป่าแป๋ อ.แม่แตง.....	19
ภาพที่ 9	แสดงเส้นทางการลำเลียงของสินค้ากาแฟอาราบิก้าในลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกรโครงการขยายผลโครงการหลวงสบโขง อ.อมก๋อย	20
ภาพที่ 10	แสดงเส้นทางการลำเลียงของสินค้ากาแฟอาราบิก้าในลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกรโครงการขยายผลโครงการหลวงปากกล้วย อ.จอมทอง	20
ภาพที่ 11	แสดงเส้นทางการลำเลียงของสินค้ากาแฟอาราบิก้าในลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกรโครงการขยายผลโครงการหลวงวาวี อ.แม่สรวย	21
ภาพที่ 12	แสดงเส้นทางการลำเลียงของสินค้ากาแฟอาราบิก้าในลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกรโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง อ.แม่ฟ้าหลวง.....	22
ภาพที่ 13	ตราสัญลักษณ์และสินค้าของชุมชนที่มีการใช้ในปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมเพื่อการผลิตเป็นสินค้าต้นแบบสำหรับชุมชนที่สามารถจำหน่ายในตลาดชุมชนอื่นๆ ในอนาคต	27

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สรุปผลดี ผลเสีย และแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมของรูปแบบการผลิตและจำหน่ายกาแฟ อราบิก้าของกลุ่มเกษตรกร	23
ตารางที่ 2	สรุปผลดี ผลเสีย และแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมของรูปแบบการผลิตและจำหน่ายกาแฟ อราบิก้าของกลุ่มเกษตรกรและผู้รับซื้อผลผลิต.....	24

